

да бжде всичко, но не и учителъ! Въ класната стая, при дѣцата, лице съ лице съ дѣйствителносгѣта, учителътъ е художникътъ, учителътъ е поетъ, и само до колкото е такъвъ, е учителъ — има силата да заразява, да внушава, да буди дрѣмъщи сили, да създава воли, души, умове. Може би, и той трѣбва „всичко“ да възприеме отъ вѣнъ, но както художникътъ е художникъ само до колкото има мощъ да създаде своя дѣйствителностъ, така и той е учителъ само до колкото е способенъ да забрави наученото и да създава всичко въвъ и изъ себе си — до колкото е творецъ. А творчеството е висшиятъ и най-сложенъ актъ на съзнанието. То е невъзможно, ако не участвуватъ всички сили на духа и — което е особено важно, макаръ най-често да се забравя — ако липсува онова неопредѣливо състояние на духа, което, по нѣмане на по-добра дума, нека нарѣчемъ творческа жизнерадостъ на учителя. Тя нѣма нищо общо съ психическото състояние на поета, — нито съ „вдѣхновение“, нито съ „душевно сияние“, нито съ „възторгъ“. Учителската жизнерадостъ е прѣди всичко плодъ на миросгледа на учителя, резултатъ на извършени въ ясна свѣтлина на съзнанието възприятия и на тѣхната прѣработка отъ разсѣдка. Това най-добрѣ характеризира различието на творческата дѣятелностъ на учителя отъ тая на поета. Дълбока мисль има въ античното сравнение на поета съ птицата фениксъ: веселъ или скърбенъ ли е, проклينا ли или благославя живота и вселенната, поетътъ винаги или рисува своя вътрѣшенъ миръ, или възпроизвежда външния свѣтъ, както той се е отразилъ въ неговия духъ. — Съвсѣмъ друга е работата на учителя: той нѣма да отразява ни свой, ни чуждъ миръ; у него се касае за обективности, за овладѣване на битие-